TIMRÅ KOMMUN
Barn- och utbildningsförvaltningen

PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING OCH DISKRIMINERING

Söråkers skola | Läsåret 2026/2027

Trygghet • Kunskap • Utveckling

Tillsammans skapar vi en trygg och lärande skola!

Ansvarig: Anna Wahlin, rektor

Gäller under läsåret 2026/2027

Postadress: 861 82 Timrå
Besöksadress: Köpmangatan 14
Telefon: 060-16 31 00

Bankgiro: 5672-9387
Organisationsnummer: 212000-2395

Hemsida: www.timra.se
E-post: info@timra.se

1. Planens syfte och rättsliga grund

Skolan är elevernas arbetsmiljö. Alla elever ska kunna delta i undervisningen och fritidshemmets verksamhet utan att utsättas för kränkande behandling, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier. Planen beskriver Söråkers skolas främjande, förebyggande och åtgärdande arbete under läsåret 2026/2027.

> **Vår utgångspunkt:** Trygghet och studiero byggs under hela elevens dag – i undervisningen, på raster, i övergångar och i fritidshemmet. Tydliga gränser ska förenas med tillitsfulla relationer och nyfikenhet på vad eleven behöver för att lyckas.

Planen utgår från skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567), barnkonventionen och Lgr22. Enligt 6 kap. 8 § skollagen ska huvudmannen varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska också redovisa hur föregående års åtgärder har genomförts.

Ansvar och organisation

- Rektor ansvarar för att arbetet bedrivs, följs upp och ingår i skolans systematiska kvalitetsarbete.
- All personal ansvarar för att främja trygghet, uppmärksamma risker, ingripa och följa skolans rutiner.
- Värdegrundsteamet består av skolkurator och två lärare i fritidshemmet. Teamet samordnar årshjulet, stödjer personalen och bidrar med riktade insatser. Ansvaret för värdegrunden bärs dock av hela organisationen.
- Elever deltar genom klassråd, elevråd, fritidsråd, trygghetskartläggningar, enkäter och uppföljande dialoger.

2. Centrala begrepp

Kränkande behandling

Kränkande behandling är enligt 6 kap. 3 § skollagen ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Den kan vara fysisk, verbal, social eller digital. Elevens upplevelse

är utgångspunkt för skolans agerande; bedömningen görs därefter utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

- Fysisk: exempelvis slag, sparkar, knuffar eller att någon förstör eller tar en annans saker.
- Verbal: exempelvis hot, nedsättande ord, ryktesspridning eller förlöjligande.
- Social: exempelvis utfrysning, blickar, viskningar eller att återkommande stängas ute.
- Text- och bildburen: exempelvis klotter, meddelanden, bilder, e-post eller sociala medier när händelsen har samband med verksamheten.

Mobbning

Mobbning är inte ett eget rättsligt begrepp i skollagen. Det används vanligtvis för upprepade negativa handlingar över tid, ofta i en situation där det finns en obalans i möjlighet att försvara sig. En händelse behöver inte vara mobbning för att skolan ska agera.

Diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas eller behandlas sämre och att det finns samband med någon av diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. I juridisk mening är det utbildningsanordnaren eller personal som kan diskriminera en elev.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och har samband med en diskrimineringsgrund. Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker elevens värdighet. När elever utsätter varandra kan det alltså vara trakasserier eller sexuella trakasserier, medan skolans ansvar regleras genom både skollagen och diskrimineringslagen.

3. Utvärdering av läsåret 2025/2026

Utvärderingen bygger på trygghetsenkäten med 263 deltagande elever, KBI-statistik, trygghetskartläggningar, elevdialoger samt personalens och elevhälsans

reflektioner. Underlagen visar starka skyddsfaktorer, men också ett tydligt behov av att hålla samman trygghet, studiero och vuxnas uppföljning.

Underlag	Resultat 2025/2026	Vad det betyder framåt
Trygg med lärare	98 % svarar alltid eller ofta.	Relationskapitalet ska bevaras och användas som grund för tidig upptäckt och dialog.
Någon att vara med på rasten	95 % svarar alltid eller ofta.	Rastaktiviteter och aktiv vuxennärvaro fortsätter, samtidigt som de elever som saknar tillhörighet uppmärksammas.
Arbetsro	30 %, 79 elever, svarar sällan eller aldrig.	Studiero är ett prioriterat utvecklingsområde i alla klasser.
Be the Hero	72 % uppgav att de lärt sig något och 68 % skulle rekommendera arbetssättet.	Det gemensamma språket behålls, men arbetet anpassas mer efter gruppers ålder och behov.
KBI	86 uppgifter hade registrerats till och med 5 juni. Skolgård, klassrum, kapprum och fritidshem återkommer.	Plats, tid, typ av händelse, berörd grupp och återkommande mönster ska följas mer systematiskt.

Samlade slutsatser

- Ökningen av KBI-registreringar kan inte utan vidare tolkas som ett försämrat skolklimat. Tydligare rutiner, utbildning och ett gemensamt språk har sannolikt ökat medvetenheten och benägenheten att berätta och registrera.
- Samtidigt ska varje uppgift tas på allvar. Fysiska och verbala händelser dominerar och friare aktiviteter samt övergångar är särskilt sårbara.
- Det finns ett avstånd mellan att elever berättar och att alla elever upplever att vuxnas agerande leder till förändring. Återkoppling och uppföljning behöver därför bli tydligare.
- Be the Hero har gett ett tydligare genomslag bland yngre elever. Äldre grupper behöver mer uthålliga och situationsanpassade insatser.
- Fritidshemmets kunskap om elevernas samspel i friare situationer behöver användas mer systematiskt i skolans samlade bild.

4. Mål för läsåret 2026/2027

Målen utgår från SKA-rapportens prioritering: en sammanhållen organisation för närvaro, trygghet och studiero. Uppföljningen ska visa både om insatser har genomförts och om elevernas vardag har förändrats.

Mål	Område	Önskad förändring	Följs genom
1	Tillit till vuxnas agerande	Elever ska i högre grad uppleva att vuxna agerar, återkopplar och följer upp när något har hänt.	Trygghetsenkät, elevdialoger och uppföljning av avslutade KBI-ärenden.
2	Tryggare raster och övergångar	Återkommande konflikter i skolgård, kapprum, fritidshem och andra sårbara miljöer ska minska.	KBI-mönster, trygghetskartläggning och observation av vuxnas placering.
3	Förbättrad studiero	Andelen elever som svarar sällan eller aldrig på frågan om arbetsro ska minska från 30 procent.	Trygghetsenkät, elevråd och klassernas korta uppföljningar.
4	Social tillhörighet	Den höga andelen elever som alltid eller ofta har någon att vara med på rasten ska bevaras, samtidigt som elever i återkommande ensamhet identifieras tidigt.	Trygghetsenkät, rastobservationer och dialog mellan skola och fritidshem.

5. Främjande och förebyggande insatser 2026/2027

Insatserna ska genomföras inom skolans ordinarie strukturer. De ska inte bli parallella projekt eller skapa mer dokumentation än vad som behövs för att förstå effekten.

Område	Insats	Ansvar	När och uppföljning
Gemensam värdegrund	Vänskapsvecka vid läsårsstart. Schemalagd värdegrundstid. Be the Hero används som gemensamt språk och anpassas till gruppens ålder och behov.	Klasslärare/mentor med stöd av värdegrundsteam	Löpande; gemensam avstämning november och maj
Elevdelaktighet	Klassråd, elevråd och fritidsråd används för att fånga erfarenheter, föreslå åtgärder och ge synlig återkoppling. Fadderverksamhet genomförs fyra gånger.	Klasslärare, ansvariga för elevråd och lärteam	Elevråd varje månad; fadderträffar september, november, februari och maj
Trygga raster	Rastvärdar har bestämda positioner, bär namnmärkta reflexvästar och arbetar aktivt i riskmiljöer. Anpassade rastaktiviteter erbjuds och presenteras för eleverna. Skolan har valt att dela upp lunchrasterna för att minska trycket på de olika aktiviteterna som erbjuds – fsk-klass / lågstadiet / mellanstadiet	Rektor organiserar; rastvärdar och lärare i fritidshem genomför	Veckovis i arbetslagen; mönster följs i november och maj

Område	Insats	Ansvar	När och uppföljning
Förberedda övergångar	Elever förbereds inför rast och övergångar: vad som ska ske, vilka de kan vara med och vilka vuxna som finns tillgängliga.	Undervisande personal och fritidshem	Observation och elevdialog under höst- och vårtermin
Studiero	Gemensamma rutiner för lektionsstart, övergång och avslut. Varje klass tydliggör förväntningar kring ljudnivå, arbetsro och ansvar. Aktivt vuxenledarskap följs i lärteam.	Undervisande lärare; rektor följer genom lärteam och lektionsbesök	Korta klassuppföljningar; elevråd och trygghetsenkät
KBI-kompetens	Rutinen tränas två gånger per termin med konkreta exempel. Särskilt fokus läggs på allvarlig/upprepad utsatthet, återkoppling och hur mindre händelser tillsammans kan bilda ett mönster.	Rektor och skolkurator	Två tillfällen per termin; uppföljning i team
Mönster och åtgärder	KBI-underlag följs utifrån plats, tid, typ av händelse, grupp och återkomst. En avgränsad förändring prövas där behovet är störst och följs innan nästa steg beslutas.	Rektor med skolkurator, elevhälsa, lärteam och fritidshem	November och maj samt vid behov

6. Rutiner när något händer

> **Viktigt:** Från den 1 augusti 2026 ska all personal aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier samt se till att sådana händelser hanteras. Alla händelser ska alltså mötas av ett vuxenagerande, även när lagens skyldighet att informera rektor inte är utlöst.

1. **Agera direkt.** Avbryt pågående handling, skapa trygghet och bedöm om någon behöver omedelbart stöd eller skydd.
2. **Lyssna och ta reda på det nödvändiga.** Samtala sakligt och åtskilt med berörda elever. Elevens upplevelse är utgångspunkt. Undvik att i detta skede lova en viss bedömning eller åtgärd.
3. **Hantera den enstaka mindre händelsen.** En mindre allvarlig händelse som inte är upprepad hanteras direkt av personalen med tydlig gränssättning, stöd och uppföljning. Den dokumenteras enligt skolans lokala rutin så att återkommande mönster kan upptäckas.
4. **Informera rektor.** Personal ska skyndsamt informera rektor när en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling, eller allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten. Rektor ska alltid informeras om en elev anser sig utsatt av någon i personalen. Vid osäkerhet eller risk för upprepning informeras rektor.
5. **Använd KBI-processen.** På Söråkers skola används KBI-processen som gemensam informations- och dokumentationsväg. En registrering är inte i sig

en rättslig slutsats om att en kränkning har skett. Den gör det möjligt att upptäcka upprepning och mönster samt följa vilka åtgärder som vidtas.

6. **Anmäl till huvudmannen.** Rektor anmäler till huvudmannen de uppgifter som omfattas av informationsskyldigheten enligt 6 kap. 10 § skollagen. Skolkurator kan på rektors uppdrag samordna det praktiska KBI-arbetet, men rektors ansvar kvarstår.
7. **Utred skyndsamt.** Huvudmannen ansvarar enligt 6 kap. 10 a § skollagen för att skyndsamt utreda uppgifter om sådan kränkande behandling som har anmälts och vid behov vidta skäliga åtgärder. Trakasserier och sexuella trakasserier utreds och åtgärdas enligt diskrimineringslagen och huvudmannens rutin.
8. **Informera vårdnadshavare.** Berörda vårdnadshavare kontaktas så snart det är lämpligt utifrån händelsen, elevens behov och gällande sekretess. De får information om skolans fortsatta arbete, inte om andra elevers personliga förhållanden.
9. **Besluta och genomför åtgärder.** Åtgärder väljs utifrån det som framkommit och kan riktas mot individ, grupp och lärmiljö. Ansvarig person och tidpunkt för uppföljning ska vara tydliga.
10. **Följ upp och återkoppla.** Den utsatta elevens upplevelse, eventuella återkommande händelser och effekten av åtgärderna följs. Eleven får begriplig återkoppling på vad skolan har gjort och vad nästa steg är.
11. **Avsluta först när tryggheten är återställd.** Ärendet avslutas när uppföljningen visar att utsattheten har upphört och åtgärderna har fått avsedd effekt. Om problemen kvarstår beslutas nya åtgärder och elevhälsan kopplas in vid behov.

När en elev uppger att personal har utsatt eleven

Rektor ska alltid informeras omedelbart. Rektor anmäler uppgiften till huvudmannen och säkerställer att nödvändiga skyddsåtgärder vidtas. Utredningen genomförs enligt huvudmannens rutin. Om rektor berörs lämnas informationen direkt till huvudmannen.

Exempel på åtgärder

- stödjande och uppföljande samtal med den elev som upplever sig utsatt
- tydlig gränssättning och samtal med den eller de som har utsatt någon
- förändrad vuxennärvaro, placering eller rastorganisation

- förändringar i grupp, lärmiljö, övergångar eller undervisning
- riktat arbete i klass eller grupp efter kartläggning
- stöd från elevhälsan och samverkan med vårdnadshavare
- disciplinära eller andra särskilda åtgärder enligt 5 kap. skollagen när förutsättningarna är uppfyllda.

7. Trygghet, studiero och disciplinära åtgärder

Rektor ansvarar för att skolan både förebygger och upprätthåller trygghet och studiero. Skolans personal får enligt 5 kap. 6 § skollagen vidta omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Åtgärden ska alltid stå i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Disciplinära åtgärder är inte en automatisk konsekvenstrappa och ersätter aldrig stöd, utredning eller åtgärder mot kränkande behandling. Beroende på situation och vem som har beslutanderätt kan följande åtgärder bli aktuella:

- utvisning ur undervisningslokalen
- kvarsittning
- tillfällig omplacering inom skolenheten
- tillfällig placering utanför den egna skolenheten
- nekat tillträde till skolenheten när lagens särskilda förutsättningar är uppfyllda
- avstängning
- omhändertagande av föremål

Skolans skolregler och tillhörande konsekvensplan beskriver den gemensamma ordningen vid regelöverträdelser. Beslut och dokumentation hanteras enligt skollagen och huvudmannens rutiner. Från den 1 augusti 2026 finns inte längre ett särskilt krav i skollagen på att den som beslutat om utvisning eller kvarsittning ska dokumentera just den åtgärden skriftligt.

8. Uppföljning och delaktighet

Uppföljningen ska vara en del av skolans ordinarie kvalitetsarbete. Den ska hjälpa skolan att se om elevernas situation förändras, inte enbart om en aktivitet har genomförts.

- Rektor och skolkurator följer KBI-underlaget i november och maj samt vid behov.
- Lärteam och fritidshem reflekterar över vuxnas placering, gruppklimat, övergångar och effekten av prövade förändringar.
- Elevråd, klassråd och fritidsråd får återkoppling på vad elevernas synpunkter har lett till.
- Trygghetsenkät och kartläggning av trygga och otrygga miljöer genomförs en gång per läsår, med tid för åtgärder och uppföljning däremellan.
- Planen utvärderas och revideras i juni 2027. Elevernas, personalens och vårdnadshavarnas erfarenheter vägs samman med KBI, närvaro och övriga relevanta underlag.

TIMRÅ KOMMUN
Barn- och utbildningsförvaltningen

Bilaga 1. Årshjul 2026/2027

Period	Aktivitet	Ansvar
Augusti	Vänskapsvecka. Planen och skolreglerna gås igenom. Rastvärdsuppdrag och gemensamma lektionsrutiner förankras.	Rektor, klasslärare/mentor, fritidshem
September	Trygghetskartläggning i skola och fritidshem. Fadderträff 1. Elevrådets första trygghets- och studieroavstämning.	Klasslärare, fritidshem, värdegrundsteam
Oktober	Åtgärder utifrån kartläggningen prövas. Värdegrundsarbete och uppföljning av rastpositioner.	Arbetslag och värdegrundsteam
November	Terminsvis KBI-uppföljning: plats, tid, typ, grupp och återkomst. Fadderträff 2. Beslut om justeringar.	Rektor, skolkurator, lärteam och fritidshem
December	Återkoppling till elever och personal om genomförda förändringar. Kort avstämning av studiero.	Klasslärare, elevråd, rektor
Januari	Planen och KBI-rutinen återförankras. Kompetensutveckling med konkreta fall.	Rektor och skolkurator
Februari	Fadderträff 3. Fortsatt värdegrundsarbete utifrån gruppers behov.	Lärteam och värdegrundsteam
Mars	Trygghetsenkät genomförs. Elevdialoger kompletterar enkätresultaten.	Skolkurator och klasslärare
April	Resultaten analyseras och återkopplas till elever, personal och vårdnadshavare. Avgränsade åtgärder beslutas.	Rektor, skolkurator, arbetslag
Maj	KBI- och mål-uppföljning. Fadderträff 4. Elever beskriver om vuxnas agerande och vardagen har förändrats.	Rektor, elevråd, lärteam och fritidshem
Juni	Årets arbete utvärderas. Planen revideras inför 2027/2028 och beslutade förändringar återkopplas.	Rektor med elever, personal och elevhälsa

Rättsliga källor och stöd

- Skollag (2010:800)
- Skolverket: Aktuella regeländringar
- Skolverket: Trygghet, studiero och disciplinära åtgärder
- Diskrimineringslag (2008:567)